

ligste Steder i Sognene, men det har nok egentlig været noget af det bedste der paa den Tid kunde erhverves. Det er en Fællesbestræbelse baade hos gejstlige og verdslige Herrer, at de have søgt de bedste Jordpletter og den smukkeste Belliggenhed for, hvad de skulde have. Jeg tror, at det gennemgaaende gælder om Præstegaardsjorderne. Og selv om disse Jorder nu mange Steder ere noget udpinte, tror jeg nok, at jeg tør sige, at Præstegaardsjorderne ere alle Begne noget af det bedste, som findes her i Landet, naturligvis efter hver enkelt Egn-Bestaaenhed. Jeg siger altsaa, at naar der her er Tale om den Slags Jord, som Præstegaardsjorderne i Neglen ere, og naar der tages Hensyn til Intensteten i vort Landbrug nu om Stunder, maa man erkende, at hvis Udstykningen finder Sted efter den Norm, som her er fremst, vil der vel ikke blive Tale om at skaffe Jord til Arbejderne, men der vil dog saa være Tale om at skabe en stor Klasse af smaa selvstændige Jordbrugere. Nu er jeg i og for sig ikke nogen Modstander heraf. Jeg tror, at det baade er økonomisk og socialt, og jeg kan tilføje politisk vil være en Fordel for vort Land, at Mellemklassen bliver saa stor som muligt, og at den jordbrugende Klasse, den selvvejende Klasse bliver saa stærk som muligt. Jeg erkender, at det i alle Henseender vilde være heldigt, at saa mange som muligt besidde Jord og saa megen Jord, at de kunne leve af den. Det vil ikke alene for de enkelte Personer være af stor Værdi, saa jeg tror, at det ogsaa vil være en meget væsentlig Styrke for Samfundets Udvikling i det hele taget. Medens jeg altsaa ikke skal indvende noget imod, at man søger at fremme Udviklingen af det mindre, selvstændige Landbrug, tror jeg dog ikke, at det er det Hovedformaal, vi her nærmest have haft for Øje, naar der har været Tale om at skaffe Jord. Det, der nærmest har været Tale om, er at skaffe Jord til dem, der ikke have noget, til de Arbejdere, som i det væsentlige eller i alt Fald for en meget stor Del maa leve af deres Hænders Gerning ved at tjene hos andre. Man har særligt haft for Øje at forbedre Arbejderklassens Kaar, men det er noget helt andet end at skabe en Række selvstændige Jordbrugere, der væsentlig kunne leve af den Jord, de have. Jeg tror nok, at for deres Vedkommende i alt Fald, som maa være henvisne til for en Del at leve af at staa i andres Tjeneste, kan man ikke komme op til et Areal, som der her er Tale om, og jeg tror heller ikke, at der overhovedet kan faas Jord nok, hvis vi skulle til at skabe en jordbesiddende Arbejderklasse paa Landet;

saa forslaar det vist ikke. Lad os sige, at en Præstegaard er gennemsnitlig paa fra 60—100 Tdr. Land. Jeg er tilbøjelig til at tro, at man kan sætte Gennemsnittet omkring ved 70—80 Tdr. Land, men det spiller jo ikke nogen stor Rolle, om man regner Tallet lidt for højt eller lidt for lavt. Lad os sige, at en Præstegaard gennemsnitlig er paa 70 Tønder Land, hvor mange Lodder vil der da komme ud af en saadan Præstegaard? Hvis jeg har Ret i, at de Tal, der her ere nævnte, nemlig $\frac{1}{2}$ Td. Hartorn eller 10 Tdr. Land, ville i alt Fald i meget stor Udstrækning afgive Normen for Størrelsen af de udstykkede Lodder, vil der altsaa her blive Spørgsmaal om 7 Jordbrug for hver Præstegaard, men selv om man vilde gaa noget videre og sige, det er ikke rimeligt, at de blive paa 10 Tdr. Land, men de ville blive paa en 8—6 Tdr. Land, saa komme vi ganske vist lidt højere op, og det bliver saa en 10—12—14 Lodder, der kunne blive ud af en saadan Præstegaard. Men jeg siger: det forslaar grumme lidt til at skaffe Arbejderklassen paa Landet Jord. Derved opnaar man kun at skaffe Mindretallet Jord. (Ordføreren for Forslagsstillerne [Clausen]: 10,000). Ja, det lyder saa stort, naar det nævnes for sig, men naar man ser det i Forhold til den Mængde jordløse Husmænd og Arbejdere, som findes, saa vil man indrømme mig, at 10,000 er et grumme lille Procenttal. Hvis vi altsaa ad denne Vej gennem en Udstykning af Arealer af denne Størrelse vilde hjælpe Husmændene, vilde vi ganske sikkert ikke saa Jord nok dertil. Jeg tror derfor, at dette Forslag ikke vil ramme det, som har været Hovedformålet for Diskussionerne her, og som vi navnlig havde fremme i Fjor. Det er saa langt fra, at jeg vil rose de ærede Forslagsstillere af Forslaget i Fjor, som om det var bedre end det her foreliggende. Jeg tror, at Forslaget i Fjor fortjente al den Kritik, det fik, og jeg tror, at man bør paa-stømme, at de ærede Medlemmer have taget saa megen Være af denne Kritik, at de i ethvert Fald foreløbig have holdt dette Forslag tilbage. Jeg tænker, at naar de have valgt at komme med et nyt Forslag om Jordudstyknings, er det i Erkendelse af, at det Forslag, de kom med i Fjor, var, om jeg end ikke tør sige maadeligt, saa dog i ethvert Fald saadant, at det kun tjente ganske tarveligt til at fyldestgøre deres Formaal. Jeg tror i de ærede Herrers Tilbageholdenhed med Hensyn til dette Forslag at se en Erkendelse af, at de ikke alene kunne blive ældre, men at de kunne lære noget. Jeg vil altsaa ikke fremdrage det Forslag fra i Fjor som paa nogen Maade bedre end det her